

РЕШЕНИЕ

№ 427

гр. Пловдив, 07.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и първи септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова

Членове: Катя Ст. Пенчева
Тодор Илк. Хаджиев

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
като разгледа докладваното от Тодор Илк. Хаджиев Въззивно търговско дело
№ 20225001000359 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на М. К. И.а против Решение № 260441/ 19.11.2021 г. по т. д. № 690/2019 г. на ОС – Пловдив, с което са отхвърлени предявените против сдружение „Н.б.б.а.з.“ иск за сумата от 110 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на М. Г. Д., починала от ПТП на 18.08.2014 г. в Р.Г., причинено от С.Т.М. при управление на мотоциклет с гръцка регистрация *****, за който няма сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

В жалбата се правят оплаквания за незаконосъобразност на обжалваното решение с подробно развити доводи в тази насока. Жалбоподателят иска да се отмени решението, вместо което се постанови ново, с което да се уважи изцяло предявения иск.

Въззиваемата страна сдружение „Н.б.б.а.з.“ чрез пълномощника си оспорва жалбата.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства поотделно и в

съвкупност във връзка с доводите на страните, констатира следното от фактическа и правна страна:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК от надлежна страна и против акт, подлежащ на въззивно обжалване, поради което е допустима.

М. К. И.а е предявила против сдружение „Н.б.б.а.з.“ иск по чл. 226, ал. 1 КЗ вр. чл. 284, ал. 3, т. 2 КЗ (отм.), който урежда отговорността на Б. в качеството му на Компенсационен орган за заплащане на обезщетение от ПТП в държава членка, различна от Република България, когато за моторното превозно средство не е сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите.

По делото не е спорно, че на 18.08.2014 г. в Р.Г. е настъпило ПТП, при което управляван от С.Т.М. мотоциклет с гръцка регистрация се е блъснал в крайпътно дърво, вследствие на което водачът и возещата се на седалката зад него М. Г. Д. (баба на ищцата) са починали. Няма спор, че за превозното средство не е била сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и че водачът С.Т.М. е управлявал мотоциклета след употреба на алкохол (3 промила).

Не е спорно също така, че на 25.06.2018 г. ищцата М. К. И.а заявила извънсъдебна претенция до сдружение „Н.б.б.а.з.“, като на 19.09.2018 г. Б. й изплатило предложеното от Г.ф. на Р.Г. обезщетение в размер 4 000 евро с равностойност 7 823. 32 лв. С молба от 01.08.2018 г. ищцата заявила, че приема и е съгласна с предложеното окончателно (крайно) обезщетение в размер 4 000 евро и няма бъдещи претенции към Г.ф. на Р.Г. във връзка с вреди от смъртта на М. Г. Д..

Предвид международния елемент на правния спор приложимото спрямо предмета на делото материално право следва да се определи съобразно разпоредбата на чл. 4, §1 от Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и Съвета относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II) и това е правото на Р.Г., в която е настъпила пряката вреда, независимо в коя държава или държави настъпват непреките последици.

Материалноправните предпоставки за отговорността на Н.б.б.з. в качеството му на Компенсаторен следва да се определят съобразно

съдържащата в гръцкото законодателство правна уредба на отговорността при транспортни произшествия и на застраховката „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Съгласно чл. 4 от гръцкия закон ГПН/ 1911 за всяка щета от автомобил по време на експлоатацията му към трети лица подлежи на обезщетяване от водача и съгласно чл. 2 от притежателя, а ако собственикът е друг или притежателят е замесен само до стойността на автомобила, който предоставя на пострадалото лице, може по преценка на съда да бъде освободен от всяко друго обезщетение. В чл. 6 е предвидено, че в случай на съвместна вина на водача на автомобила и на пострадалия, щетата се приписва на всяка страна според тежестта на нарушението. В разпоредбата на чл. 914 от Гражданския кодекс на Р.Г. е предвидено общото задължение, че който увреди друго лице противоправно и виновно, има задължение да го обезщети.

Правната уредба на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите в правото на Р.Г. се съдържа в Президентски указ № 237/ 1986 г., в чл. 2 от който е предвидено задължение за сключване на договор за застраховка гражданска отговорност спрямо трети лица от собственика на МПС, обичайно пребиваващо на територията на Р.Г.. Според чл. 6 застраховката покрива отговорността на собственика и на всеки водач, управлявал превозното средство. Покритието включва отговорност спрямо трети лица за причиняване на смърт, включително разумно парично обезщетение за нематериални вреди, когато третото лице е член на семейството на загиналия. В закона е предвидено, че застрахователят не се освобождава от отговорност поради това, че пътникът е знаел или е трябвало да знае, че водачът на автомобила е бил под въздействието на алкохол. Обезщетение на пострадалите лица се изплаща от гръцкия Г.ф., когато не е изпълнено задължението за сключване на договор за застраховка „Гражданска отговорност“. Според чл. 19, т. 2 от указа обезщетението, което се изплаща от ГФ за причинени нематериални щети, не може да надвишава сумата 6 000 евро за всеки бенефициент.

Чл. 42 от Кодекса за движението по пътищата установява забрана шофирането на пътното превозно средство от водач, който по време на управлението на превозното средство е под въздействието на алкохол над 0.50 г/л.

Следователно с оглед съдържащата се в гръцкото законодателство правна уредба отговорността на гръцкия Г. (Помощен) ф., а по силата на чл. 284, ал. 3, т. 2 КЗ (отм.) и на Н.б.б.з. в качеството му на Компенсаторен орган, е обусловена от виновно и противоправно причинено ПТП на територията на Р.Г. от моторно превозно средство, за което не е сключена застраховка „Гражданска отговорност“ и от произшествието да са настъпили вреди за трети лица.

В настоящия случай между страните не е налице спор относно наличието на предпоставките за ангажиране отговорността на гръцкия Г.ф.: налице е виновно причинено ПТП в Р.Г. от водач, употребил алкохол, за моторното превозно средство не е сключена застраховка „Гражданска отговорност“, като от произшествието е настъпила смъртта на бабата на ищцата - М. Г. Д..

Спорът между страните съобразно релевираните във въззивната жалба оплаквания е относно размера на обезщетението за претърпените от ищцата неимуществени вреди от смъртта на нейната баба. На първо място, следва да се отбележи, че както е прието в представените по делото Решение № 4/ 2017 г. и Решение № 5/ 2017 г. на Върховния касационен съд на Р.Г. ограниченията в лимита на отговорност на Спомагателния фонд до 6000 евро като максимален праг за компенсиране на емоционални страдания са в пряко противоречие с европейското право – чл. 1, § 4 от Втора директива 784/5/ЕИО, според който всяка държава – членка създава или оправомощава свой орган със задачата да предоставя обезщетения поне до границите на застрахователното задължение за увреждане на имущество или телесни повреди, причинени от неидентифицирано превозно средство или моторно превозно средство, за което застрахователното задължение, предвидено в параграф 1, не е било удовлетворено, поради което не следва да се прилагат.

На второ място, следва да се обсъди въпросът за правното значение на изготвената от ищцата декларация, че е съгласна с предложеното ѝ обезщетение от 4 000 евро и няма да има бъдещи претенции към Г.ф. на Р.Г. във връзка с вреди от смъртта на нейната баба. В тази връзка следва да се има предвид, че гръцкото законодателство не предвижда възможност с едностранна декларация кредиторът да се отказва от своите вземания. Този извод се извежда от разпоредбата на чл. 454 от Гражданския кодекс на Р.Г.,

според която при постигане на договорка с длъжника за освобождаване от задължение или със споразумение се признае, че вземането не съществува, последното се погасява. От изложеното следва, че изготвената от ищцата декларация не е довела до погасяване на вземането ѝ за обезщетение, тъй като погасяването на облигационно задължение е възможно само чрез договор, но не и с едностранно волеизявление.

При преценка размера на обезщетението за неимуществени вреди следва да се съобрази изискването на гръцкия закон между ищеца и починалия да са съществували взаимни и тесни връзки на привързаност и любов, устойчиви семейни отношения и тясна емоционална връзка. В тази връзка по делото се установи, че след смъртта на баща ѝ на петгодишна възраст до навършване на 10 години ищцата е била отгледана от нейната майка и баба (св. А. Д., св. А.Д.), а от 2012 г. живее на съпругески начала със св. А.Д.. С оглед данните по делото, че след смъртта на баща ѝ ищцата е заживяла със своята баба, която се е грижела за нея, следва да се приеме, че между тях са съществували близки отношения на привързаност и обич. От друга страна при определяне на обезщетението за неимуществени вреди следва да се отчете обстоятелството, че към момента на смъртта си ищцата е живяла в Р.Г., а от 2012 г. ищцата е създала свое семейство в страната, като контактите им са били спорадични. При тези факти разумното парично удовлетворение на претърпените от ищцата морални страдания следва да се определи на 20 000 лв. Приетият от ответника унифициран подход за изплащане на едно и също по размер обезщетение в размер на 7 823. 32 лв. на внуците на починалата М. Г. Д., не държи сметка за действително съществувалите тесни отношения на привързаност и обич между починалата и нейната внучка – ищцата М. К. И.а. Липсват доказателства между ищцата и нейната баба да са съществували изключителни емоционални или имуществени зависимости, което да обоснове определянето на по – голямо обезщетение.

При това положение следва да разгледат релевираните от ответника възражения за съпричиняване – за липса на предпазна каска и за качване на мотоциклета въпреки употребения от водача алкохол. По отношение на първото възражение – за пътуване без предпазна каска, от приетата по съдебномедицинска експертиза се установи, че причина за смъртта на М. Д. е съчетана черепно-мозъчна и гръдна травма с превес на черепно-мозъчната

травма. Основните травми по главата са получени при удар и деформация на главата в наличното дърво на пътя на мотоциклета. Според вещото лице такава деформация не би се получила при наличие на предпазна каска за глава, закрепена според правилата независимо от вида на каската. В съдебно заседание сочи, че уврежданията по гръдния кош, особено разкъсването на сърцето, сами по себе си са достатъчни, за да настъпи смъртта. Изложеното налага извод, че неизползването на предпазна каска не се намира в причинна връзка със смъртта, което обосновава неоснователност на посоченото възражение.

Второто възражение – за съзнателно предприето пътуване въпреки употребения от водача алкохол, е основателно. Според изслушаната съдебно-токсикологична експертиза водачът е бил в тежка степен на алкохолно опияване по време на причиненото ПТП, като установеното съдържание на алкохол в кръвта му е повече от 3 промила. Тази степен на алкохолно опияняване се отразява драстично на движението, координацията, наблюдателността, мисловната дейност и възможностите, като външните ѝ прояви са видими за околните. В съдебно заседание вещото лице уточнява, че в 99 % от случаите при тази концентрация на алкохол в кръвта има видими външни признаци, каквито един средноинтелигентен човек може да забележи. Предвид ясно отличимите и видими признаци на тежката степен на алкохолно опиянение на водача, починалата несъмнено е възприела същите и е съзнавала, че водачът е употребил значително количество алкохол. Поради това, като се е качила на мотоциклета въпреки тежката степен на алкохолно опиянение на водача, тя съзнателно се е поставила в риск, с което е доринесла за настъпване на вредоносния за нея резултат. Приносът на починалата следва да се определи на 30%, с каквато част следва да се редуцира определеното обезщетение от 20 000 лв., т. е. с 6000 лв., при което дължимото обезщетение е 14 000 лв. На ищцата е изплатено обезщетение в размер на 7 823. 32 лв. лв., поради което предявеният иск следва да се уважи за разликата от 6 176. 68 лв., върху която сума се дължи законна лихва, считано от 26.06.2018 г., когато е изтекъл двумесечния срок по чл. 285, ал. 2 КЗ (отм.) за произнасяне на НББАЗ от предявяване на претенцията за обезщетение.

Гореизложеното налага обжалваното решение да се отмени в частта, в която предявеният иск е отхвърлен до сумата от 6 176. 68 лв., вместо което се

постанови ново, с което искът се уважи до този размер, а за разликата до пълния предявен размер от 110 000 лв., в която част е отхвърлен, да се потвърди.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът сдружение „Н.б.б.а.з.“ следва да заплати по сметка на ОС - Пловдив ДТ в размер на 247. 07 лв. съобразно размера на присъденото обезщетение.

На основание чл. 38, ал. 2 ЗА ответникът сдружение „Н.б.б.а.з.“ следва да заплати на пълномощника на ищцата М. К. И.а – адв. А. С. И., адвокатско възнаграждение в размер на 638. 84 лв.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК ищцата следва да заплати на ответника направените разноски по делото за вещи лица, превод и адвокат в размер на 9 894. 10 лв. съобразно отхвърлената част от иска.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 260441/ 19.11.2021 г. по т. д. № 690/2019 г. на ОС – Пловдив в частта, в която предявеният от М. К. И.а против сдружение „Н.б.б.а.з.“ иск по чл. 226, ал. 1 КЗ вр. чл. 284, ал. 3, т. 2 КЗ (отм.) е отхвърлен до сумата от 6 176. 68 лв., вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА сдружение „Н.б.б.а.з.“, седалище и адрес на управление гр. С., ул. „Г.И.“ №*, ет.*, ЕИК ***** да заплати на **М. К. И.а**, ЕГН *****, с. Д.м., ул. „**-та“, №* сумата от **6 176. 68 лв.**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на М. Г. Д., настъпила в резултат на ПТП на 18.08.2014 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 26.06.2018 г. до окончателното ѝ изплащане.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата част.

ОСЪЖДА сдружение „Н.б.б.а.з.“ да заплати по сметка на ОС - Пловдив ДТ в размер на 247. 07 лв.

ОСЪЖДА сдружение „Н.б.б.а.з.“ да заплати на А. С. И. адвокатско възнаграждение в размер на 638. 84 лв.

ОСЪЖДА М. К. И.а да заплати на сдружение „Н.б.б.а.з.“ разноси в размер на 9 894. 10 лв.

Решението може да бъде обжалвано пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____